

Motion till riksdagen 2023/24:96

av Cecilia Engström (KD)

Hälsosamtal från 40 år för alla

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara obligatoriskt för regionerna att erbjuda riktade hälsosamtal till alla från 40 års ålder och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den bästa sjukvården är den som inte behövs. Därför är Kristdemokraternas målsättning att alla 40-åringar ska erbjudas riktade hälsosamtal eftersom även små förändringar i livsstilen kan göra stor skillnad. Om ett hälsosamtal skapar en god vana är det en stor kostnadsbesparing i pengar och investering i livskvalitet för den enskilde såväl som för samhället. Det förebyggande folkhälsoarbetet är en investering som kan betala sig själv genom minskade kostnader för sjukdomar som skulle kunnat undvikas genom bättre livsstil.

De vanligaste sjukdomarna hos svenskarna – hjärtinfarkt, stroke, diabetes och många cancersjukdomar – utvecklas under många år och ofta utan att ge kännbara besvär i början. Sjukdomarna har flera gemensamma bakomliggande orsaker som hänger ihop med våra levnadsvanor och levnadsförhållanden. Därför kan man ofta själv påverka och kraftigt minska risken för sjukdom genom en hälsosam livsstil. Trots att de flesta av oss är medvetna om det är det ändå många som har svårt att efterleva de råd forskare, myndigheter och experter ger oss. Faktorer som träning, bra sömn och hälsosam mat påverkar oss oftast ur ett långsiktigt perspektiv snarare än direkt och kan då ibland kännas diffusa och svåra att främja. Att bryta vanor eller att skapa sig nya kan vara svårt.

Det offentliga prioritering bör vara att använda våra gemensamma skatteintäkter på bästa sätt. Förebyggande och tidiga insatser är alltid mer kostnadseffektiva än dyra behandlingsinsatser i ett senare läge av sjukdomsförloppet.

Med riktade hälsosamtal får personer i en på förhand bestämd åldersgrupp möjlighet att tillsammans med sjukvården se över sitt hälsotillstånd. Genom att svara på frågor om

sin livsstil och vanor som alkoholintag, mängden läskedryck, antal cigaretter per månad och dylikt, uppmärksammas individen på kvantiteten av sina vanor. Vid behov erbjuds personerna därefter stöd, rådgivning och behandling.

Målet är att förebygga livsstilsrelaterade sjukdomar men också att öka livskvaliteten. Med ett samtal från vården uppmärksammas vi alla på vilka livsstilsförändringar vi kan göra och vad dessa skulle ha för påverkan på vår hälsa och vårt mående. Med riktade hälsosamtal stärks vårdcentralernas förebyggande arbete, vilket vi kristdemokrater ser som en prioriterad uppgift i utvecklingen av den nära vården.

Genom att erbjudandet återkommer vart tionde år tror vi att man kan förebygga många livsstilsrelaterade sjukdomar och minska såväl lidandet för den enskilde som kostnaden för samhället i stort.

Riktade hälsosamtal finns redan i flera regioner runt om i Sverige. Där har man kunnat se goda resultat, både ur folkhälso- och samhällsekonomiskt perspektiv. Forskningen visar på att det genom kunskaps spridning och stöd till förändring går att skapa goda förutsättningar för att förebygga livsstilsrelaterade sjukdomar.

Kristdemokraterna anser att regionerna ska avskaffas och att staten ska ta över ansvaret för sjukvården. Men det är en omfattande reform som tar tid att genomföra. Mycket kan göras på kort sikt för att göra vården bättre för patienterna redan nu. Att nationellt samordna och uppdra till regionerna att det ska erbjudas riktade hälsosamtal till alla från 40 års ålder, kan vara ytterligare ett förslag för att skapa en jämlik hälso- och sjukvård i hela Sverige.

Cecilia Engström (KD)